

Hacı Fatma Şener

Ankara Hacı Bayram Veli University, haci.sener@hbv.edu.tr,
Ankara-Türkiye

Gizem Hevin İzol

Ankara Hacı Bayram Veli University, gizemhevinizol@gmail.com,
Ankara-Türkiye

DOI	http://dx.doi.org/10.12739/NWSA.2024.19.2.3C0194	
ORCID ID	0000-0002-7515-1087	0000-0002-2229-8667
Corresponding Author	Hacı Fatma Şener	

OP ART SANAT AKIMININ MODAYA YANSIMALARININ ÖRNEK BİR KOLEKSİYON ÜZERİNDEN İNCELENMESİ

Öz

Modanın geçmişten günümüze farklı disiplinlerle ilgili olduğu bilinmektedir. Bu disiplinlerden biri de sanattır. 20.yüzyıl ortalarında görülen sanat akımlarıyla moda arasında kurulan ilişki yaratıcı fikirlerle ortaya çıkmıştır. Bu araştırmada Op Art sanat akımının modaya etkisi incelenerek, elde edilen bilgiler ışığında kadınlar için giysi tasarımları, koleksiyon tasarımları hazırlanmıştır. Op Art sanat akımının kadın modasına yansımaları, bu akımdan etkilenen moda tasarımcıları ve bu akımın etkisinde oluşturulan koleksiyonlar incelenmiştir. Araştırmada belgesel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini sanat akımlarından etkilenen kadın giysi koleksiyonları, örneklemi ise 1960 yıllarında ortaya çıkan ve büyük yankı uyandıran Op art sanat akımından etkilenerek oluşturulan kadın giysi koleksiyonları oluşturmuştur. Hazırlanan koleksiyonun hedef kitlesi 18-30 yaş olarak belirlenmiş ve seçilen sanat akımının etkisinde oluşturulan 5 kadın giysi koleksiyonu örnekleri ile sınırlandırılmıştır. İlkbahar/Yaz sezonuna uygun tasarımlar oluşturulmuştur. Koleksiyonun giyilebilir, üretilebilir ve fonksiyonel olmasına önem verilmiştir. Yapılan çalışma sanat akımları etkisinde özgün giysi tasarımları oluşturmanın önemini ve moda tasarım alanına yaratıcılık katarak bir kaynak oluşturmanın gerekliliğini ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler: Sanat akımları, Tasarım, Moda, Op Art, Giysi Tasarımı

INVESTIGATION OF THE REFLECTIONS OF OP ART MOVEMENTS ON FASHION ON A SAMPLE COLLECTION

ABSTRACT

It has known that fashion combined with different disciplines throughout its history. One of those disciplines is art. The relationship established between art movements and fashion that emerged in the mid-20th century emerges through creative ideas. In this research, the effects of art movements have been examined, and women's collections have been designed with the information obtained. Reflections on women's fashion, the collections designed by influenced designers, and influenced collections by the movements are considered problems. Documentary scanning model was used in the research. Designed collections are inspired by art movements. The target audience of the collection is determined as 18-30 years old, and it is limited to 5 women's collections inspired by the art movements. Designs are appropriate for the summer/spring season. The collection's wearability, feasibility, and functionality are important factors. This study has demonstrated the importance of creating unique fashion designs influenced by art movements and resources in the fashion industry with a creative perspective.

Keywords: Art Movements, Design, Fashion, Op Art, Clothing Design

How to Cite:

Şener, H.F. ve Hevin İzol, G., (2024). Op art sanat akımının modaya yansımalarının örnek bir koleksiyon üzerinden incelenmesi. Social Sciences, 19(2):29-51, DOI: 10.12739/NWSA.2024.19.2.3C0194.

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

Sanat; insanın iç dünyasını, doğayı algılayış biçimini, insan yaşamını, insanın yaşadığı toplumu, sosyolojik, ekonomik ve politik dönemi yansıtan en önemli araçlardan biridir. Sanatın değişim seyri, insanlığın gelişim belgeleri niteliğindedir. Dönemin şartlarına göre şekillenen sanat, kendini üreten çevreyle ve üretildiği zamanla denge içinde olmuştur [9]. Sanat ve modanın etkileşimi, oldukça eskiye dayanmaktadır. Moda ve sanat ilişkisini, birbirinden ilham alan ve beslenen iki unsur olarak tanımlamak mümkündür. Sanat; bireyin psikolojisini, çevreye olan farkındalığını, yaşamın boyutlarını, içinde bulunulan toplumu, ekonomik ve siyasi bağlamdaki olayları aktaran etkili araçlardan biri olmuştur [6]. Tarihsel süreç içerisinde hemen hemen her kuşak, sanat ve modanın etkileşimine dair bir yorum getirmiş ve sanat akımları da her zaman modayı etkilemiştir. Sanat akımı; görüş, duyuş, anlatış bakımından yenilikler ortaya koyan ve farklılık gösteren bir harekettir [8].

19. yüzyılın ikinci yarısından günümüze kadar geçen süre içerisinde, sanat ve moda birbirinden etkilenmiştir. Bu etkileniş, sanatçılar ve modacılar arasında bir ilham kaynağı oluşturmuş. Geçmişten günümüze savaşlar, barışlar ve toplumsal olaylar tüm dünyayı etkisi altına almıştır. Bu zorlu koşullar altında insanın önemine ve değerine dair yeni bir sorgulama anlayışı gelişmiş ve sanatın ifade alanı yeniden şekillenmiştir. Sanatın dünyada hızlı bir şekilde yayılması moda alanında her zaman bir etkilenmeyle karşılık bulmuştur. Bu iki disiplinin gündeme getirdiği ortak alan, alışılmışın dışında giyim tarzlarından yola çıkılarak ufuk açıcı görüntüler ve popüler kültürün yarattığı giyilebilir sanat alanı olmuştur.

20. yüzyıla ait sanat anlayışı, hızla değişen akımlar sonucu oldukça hareketli bir görünüm sunmaktadır. Sanat tarihinde 20. yüzyılın ilk on yılından itibaren tüm sanat akımlarının tek ortak noktası, çağın hızlı yaşam şekilleriyle ve yükselen teknolojik seviyesiyle ilgili olarak yeni ifade biçimlerinin arayışı olmuştur [1].

Moda tasarımcıları, hangi dönemde olursa olsun giysileri tasarlarırken algılarını zenginleştirmiş, gözlem ve hafızasını geliştirmiş, duygu ve düşüncelerini kullanmışlardır (Koca ve Koç, 2009: 37). Bu araştırmada Yirminci yüzyılın ortalarında döneme damgasını vuran sanat akımı Op Art'ın modada bıraktığı izler ve günümüzde devam eden yansımaları örnek bir koleksiyon üzerinden incelenmiştir. Bu sanat akımlarının bıraktığı etkilerden; moda tasarımcıları, yaratım, üretim ve mesleki olarak yararlanmakta, fikir ve düşüncelerini yansıtan eserler ortaya koymaktadırlar. Tasarımcıların yenilikçi fikirleriyle moda dünyasına katkıları ve kitleleri etkileyen ifade biçimleri, yaşadıkları döneme öncülük etmelerini de sağlamaktadır. Sanat akımlarının moda yansımalarından yola çıkılarak hazırlanan bu araştırma, benzer disiplinlerde çalışma yapan araştırmacılar için örnek oluşturması amacıyla hazırlanmıştır. Literatüre yeni katkı amacına da hizmet eden bu çalışmada, kadın giysi koleksiyonları ile ilgili yeteri kadar araştırma yapılmadığı görülmüştür.

Araştırmada 1960 yıllarında döneme damgasını vuran Op Art sanat akımı incelenerek, bu akımla ilgili çalışmalardan elde edilen bilgiler ışığında kadın giyimi koleksiyonları oluşturulmuştur. Op Art sanat akımı, moda tasarımı alanında yaygın olarak kullanılması nedeniyle tercih edilmiştir.

Bununla birlikte, sanat akımlarından esinlenerek oluşturulan giysi tasarımlarının yeni moda tasarımcılarına katkı sağlayabileceği ve moda ile sanat etkileşimi göz önünde bulundurularak farklı araştırma konularının oluşacağı düşünülmektedir.

İnsanı diğer canlılardan ayıran, ruhunu yücelten ve yükselten, varlık bilincini ortaya çıkartan özelliklerden biri de sanattır. Bir tür

ifade biçimi ve hayat felsefesi olan sanat, gündelik yaşamın olağan seyrinde insanoğlunun aldığı tüm kararlarda, düşüncelerde, önerilerde ve moda tasarımının temelinde farklılık yaratma çabasıdır. Moda tasarımı cephesinde ise sanat, barındırdığı kavramın özüne inen, araştırma, deneme ve geliştirme için gerekli süreçleri yaratan, yaratıcı çözümleri bünyesinde barındıran bir süreç olarak kabul edilmiştir [10].

2. ÇALIŞMANIN ÖNEMİ (RESEARCH SIGNIFICANCE)

İlk çağlardan günümüze kadar sanat eserlerine bakıldığında, moda bir döngü içinde olmuş ve adım adım yenilenmiştir. Ancak bu adımlarda, moda olgusunun salt giyimden ibaret olmadığı da görülmüştür. Moda ve sanatın kurduğu yakınlıktan yola çıkarak, bu iki kavramın birbirini etkilediği söylenebilir. Öyle ki modanın, yeni esin kaynağı aradığında yararlandığı kaynaklardan biri de sanat olmuştur. Sanat ve modanın asırlardır süren birlikteliği, birbirine dair izler taşıyan bu iki alanın iç içe geçmesiyle daha somut bir hale dönüşmüştür. Sanat ve moda birlikteliğinin yarattığı bu uyumdan yola çıkarak bu çalışmanın önemini, şu şekilde sıralamak mümkündür:

- Moda tasarım ile ilgilenen araştırmacılar için sanat akımları ve moda kavramları ışığında kadın giysi koleksiyonuna dair örnek oluşturması,
- Sanat ve moda etkileşimi ile disiplinler arasındaki bağı göstermesi,
- Sanat akımlarının moda üzerindeki etkilerini ortaya çıkartması açısından önemlidir.

Önemli Noktalar (Highlights):

- 1960 yıllarında büyük yankı uyandıran sanat akımının, giysi koleksiyonuna yansımaları ile ilgili bir kaynak oluşturması,
- Sanat akımlarının moda ile arasındaki etkileşimin incelenerek, koleksiyon oluşturmaya yönelik bir araştırma olması,
- Sanat akımlarının etkisinde, özgün bir giysi tasarımının renk, kumaş ve deseni yansıtabilmesi, bu araştırmanın önemini oluşturmaktadır.

3. YÖNTEM (METHOD)

Bu çalışmada sanat akımlarından etkilenen kadın giysi koleksiyonları araştırmanın evrenini oluşturmaktadır. 1960 yıllarında ortaya çıkan Op Art sanat akımından etkilenerek hazırlanan kadın giysi koleksiyonları ise araştırmanın örneklemi oluşturmaktadır. Araştırmada, verilerin toplanabilmesi için belgesel tarama tekniği kullanılmıştır. Var olan kayıt ve belgelerden incelenerek veri toplanması belgesel tarama yöntemi tekniğidir. Tarananlar; geçmişteki olguların anında iz bıraktığı fotoğraf, film, plak, ses ve video kayıt cihazları, CD'ler, çeşitli araç-gereçler, bina ve heykel kalıntıları gibi, olgular hakkında sonradan yazılmış ve çizilmiş her türlü mektup, rapor, kitap, ansiklopedi, resmi ve özel yazılar ve istatistik, tutanak, anı, yaşam öyküsü vb. kayıtlardır [4].

Araştırmada, Op Art sanat akımı ve bu akımın modaya yansımaları incelenmiş ve kadın giysi modasına yansımaları, seçilen sanat akımları etkisinde oluşturulan moda tasarımcıların koleksiyonlarının incelenmesi ve bu akımlar etkisinde oluşturulan koleksiyonlar ayrı ayrı başlıklar altında detaylandırılarak ele alınmıştır.

Araştırmada, sanat akımlarından etkilenen tasarımlar incelenmiştir. Yapılan incelemeler sonucu bir giysi koleksiyonu hazırlanmış, Op Art sanat akımı etkisinde de yeni bir koleksiyon oluşturulmuştur.

Tasarımcı tarafından hazırlanan 5 kadın giysi koleksiyonu arasından seçilen 1 tasarım, uygulamalı bir şekilde çalışılmıştır.

Bu araştırma tasarım temelli bir araştırma olmakla birlikte, moda tasarım ve sanat akımlarını birleştirerek yaratıcılık ve özgünlük gerektiren tasarım aşamaları üzerine bir çalışma oluşturulması hedeflemiştir.

Araştırmada, kadın giysi koleksiyonu oluşturmaya yönelik incelenen sanat akımları, tema olarak işlenmiştir. Bu kapsamda, oluşturulan koleksiyonlar için bir tasarım planı kurgulanmıştır. Koleksiyonun; yılı ve sezonu, hedef kitlesi, kullanılacak kumaş türü ve renkler belirlenmiştir. Seçilen tema üzerinden, hedef kitleye yönelik yapılacak tasarımların eskiz çizimleri oluşturulmuştur. Bu çizimlerden hareketle, her bir sanat akımı için ayrı tasarımlar geliştirilerek koleksiyonlar hazırlanmıştır. Tasarımların, dijital ortamda çizimi yapılarak, teknik çizimleriyle birlikte sunulmuştur. Sanat akımları ve moda etkileşimi bağlamında, koleksiyon aşamalarının kurgulanmasına dair birtakım tespitlere yer verilen bu araştırmanın, tasarım kavramının anlaşılması ve uygulamaya yönelik bir kaynağın oluşturulması açısından, moda sektörü ve moda literatürü için önemli bir çalışma olduğu düşünülmektedir.

Araştırma; 1960'lı yıllardaki zaman dilimiyle, 18-30 yaş aralığındaki kadın giyimiyle, Dönemin moda alanında öne çıkan Op Art sanat akımıyla, Kadın giysi tasarımları, sanat akımlarının etkisinde oluşturulan kadın giysi koleksiyonu örnekleriyle, Sanat akımları etkisinde oluşturulan koleksiyondan seçilen, kadın giysi tasarımı uygulaması ile sınırlandırılmıştır.

4. BULGULAR (FINDINGS)

Araştırmanın bu bölümünde, Op Art sanat akımları etkisinde hazırlanan ünlü markaların koleksiyonlarına yer verilmiştir. Bu kapsamda; Paco Rabanne, Louis Vuitton gibi önemli tasarımcıların sanat akımlarından ilham alarak oluşturduğu koleksiyonlar sunulacak yorumlanmıştır.

1960 yıllarında, dönemin en çarpıcı sanat akımıyla sınırlı tutulmuş, sanat akımlarının moda üzerine etkileri incelenerek, araştırma bilgileri görsellerle sunulmuştur. Araştırmanın odak noktasına, kadın giyim koleksiyonu ve bu koleksiyonda yer alan tasarımların geçirdiği aşamalar verilmiştir. Op art akımı etkisinde, 18-30 yaş aralığını hitap eden 5 kadın giyimi koleksiyonu geliştirilmiştir. Bu kapsamda, Op Art tasarımlarının öğleden sonra giyimi olarak tasarlanmıştır. Tasarımın ilk aşamasında model çizimleri geliştirilerek; giysi türü, cinsiyeti, hedef kitlesi, sezonu, renk, desen ve kumaş araştırmaları dikkate alınmış ve koleksiyon aşamaları belirlenmiştir. Bu bağlamda, İlkbahar/Yaz sezonuna uygun tasarımlar oluşturulmuştur. Koleksiyon sunumu (bilgisayar-dijital ortamda), artistik çizimlerle renklendirilmiş, ön ve arka teknik çizimler yapılmış, sunuma dair renk ve desen detayları da belirtilmiştir. Koleksiyonun giyilebilir, üretilebilir ve fonksiyonel olmasına önem verilmiştir. Koleksiyonun uygulamalı bölümünde ise dijital baskıda daha iyi sonuç elde edebilmek için polyester kumaş tercih edilmiştir. Bu tercih, doğal içerikli kumaşların renk alma sorunu nedeniyle olmuştur.

4.1. OP Art Sanat Akımlarının Tasarımcı Koleksiyonlarına Yansımaları (Reflections of OP Art Movements in Designer Collections)

Paco Rabanne'nin Op Art Koleksiyonu incelendiğinde;

- Koleksiyon 13 elbise, 4 bluz-etek, 4 tulum, 4 bluz-pantolon, 2 tunik-pantolon, 2 yelek-pantolon, 3 bluz-etek, 1 yelek elbise olmak üzere 33 look olarak oluşmuş olduğu görülmektedir.
- Sanat eserlerinden ilham olarak oluşturulan koleksiyonda 2 ve 3 boyutlu göz yanıltıcı optik etkiler oldukça dikkat olup, her bir

görünümde tepeden tırnağa maksimum düzeyde optik baskılar hazırlanmıştır.

- Elbiselerde bel ve yaka çevresindeki bağlar, origami benzeri kıvrımlar, büzgülü bedenler ve kat kat püsküller giysilerin olağanüstü olmasını sağlamıştır. Elbiseler için pullu payet kumaşlar kullanılarak zenginleştirilmiş tasarımlara geometrik şekillerle hareket duygusu kazandırılmış. Tek parçadan hazırlanan elbiselerde genellikle Vasarely'nin sanatı moda koleksiyonlarında baskı olarak ifade ediliyor bu tasarımlarda op sanatçısı Vasarely'nin optik illüzyonlarının en iyi versiyonları aslında kakma örgüler ve jakarlar üzerinde yeniden üretilmiştir. Bazı elbiseler ise pantolonla kombinlenerek hafif rahat ve son derece sofistike bir görünüm ortaya çıkmıştır. Dökümlü parçalar, entegre zincir kolyeler veya eteklere takılan kemerlerle vurgulanmıştır.
- Yelek-pantolon ve elbiselerin desenlerinde ay çiçeği baskıları modern görünecek şekilde katmanlı, simli, hem daha ağır bir jakar hem de akışkan kadife olarak - gümüş boncuklarla dizilmiş doğal makrome ile dengelenmiştir.
- -Bluz etek formlarında ise kaleydoskop baskılarla son derece deneysel bir mükemmellikte tasarımlar yer almıştır. Bluz etek kombinasyonunda kısa kollu bluzun göğüs bölgesinde Optik sanatçı Vasarely'nin "Feny" eserinden bir motif kullanılarak optik desen görünümü yansıtılmıştır.
- Tasarımcı örgülerdeki optik motifleri yeniden yorumlamış, tasarımlara daha sağlam bir yapı ekleyerek, sanat eserlerine farklı bir yorum getirmiştir.
- Lazerle işlenmiş denimden soluk Vasarely tarzı noktalar ortaya çıkıyor; bu parçalar eş merkezli metal halkalarla daha da güçlendirilmiştir.
- Pantolonların üzerlerinde sarong kullanılması ve atkı kemerlerin yerleştirmesi tasarımlara orijinal bir hava katmıştır.
- Dossena, Vasarely'nin sanat eserlerinden esinlenerek bazı tasarımları kırmızı, mavi ve turkuaz dairesel geometrik şekillerde kare ve eşkenar dörtgen şeklinde mozaiklerle hazırlayarak ve bunları birbirine bağlayarak kinetik tunikler, etekler ve eşarplar oluşturmuştur.
- Elbiselerde, tuniklerde, bluz eteklerde görülen küçük parçalar optik illüzyonlarla vücuda düz görüntü sağlayan zengin dokulardan oluşmuş ve matematiksel bir biçimde ifade edilerek geometrik ızgaralara dayanan yaratıcı bir görsel sunmuştur.
- Tunik-pantolon, bluz-etek ve elbise kombinasyonlarında Vasarely'nin Alom Menekşe/Sarı ve Gezegenel Foklor Katılımları No 2'yi eserlerini anımsatan motifler kullanılmış ve bunlar metalik baskılar olarak hazırlanmıştır.
- Etek ve elbise kombinasyonlarında tamamen pullu romantik esintili tasarımlar kısmı Vasarely'nin "Amour" eserini anımsatıyor.
- Desenli balıkçı şapkaları ve boneler rahat bir tavır vurguluyor. Boyuna bağlanan şal aksesuarlar, başcıklı sandaletlerle tamamlandığında bohem bir görüntü ortaya çıkmıştır.
- Elbiseler, uzun yelekler, tunikler ve büzgülü bluzlar ve etekler, sarouel pantolonlar, akıcı flareler veya manşetli pantolonlarla çeşitli şekillerde hazırlanmıştır.
- Tüm motiflerin arasında Vasarely'nin daha nadir ve figüratif çalışmalarından biri olan Le Baiser, payetlerden oluşan bir işlemeye yerleştirilmiştir. Gümüş ve altın rengindeki yüzler ve eller sanki kucaklaşmanın hemen öncesinde veya sonrasında birbirinin etrafında dönüyor gibi bir görüntü gösterilmiştir.

- Bir sanatçının sanat eserlerinden yola çıkarak eserleri doğrudan giysiye çevirerek bir moda koleksiyonu haline getirilmiştir.
- Sonuç olarak İncelenen Paco Rabanne SS 2022 Koleksiyonunun Op Art sanat akımının unsurlarını ve dinamiklerini yansıtmış olduğu görülmektedir.

Resim 1. Paco Rabanne Op Art SS 2022 Koleksiyonu, Bluz-Etek (URL 1)

Resim 2. Paco Rabanne Op Art SS 2022 Koleksiyonu, Bluz-Pantolon (URL 1)

Resim 3. Paco Rabanne Op Art SS 2022 Koleksiyonu, Tulum (URL 1)

Resim 4. Paco Rabanne Op Art SS 2022 Koleksiyonu, Elbise (URL 1)

Resim 5. Paco Rabanne Op Art SS 2022 Koleksiyonu, Yelek-Pantolon (URL 1)

Resim 6. Paco Rabanne Op Art SS 2022 Koleksiyonu, Tunik-Pantolon (URL 1)

Resim 7. Paco Rabanne Op Art SS 2022 Koleksiyonu, Bluz-Etek (URL 1)

Resim 8. Paco Rabanne Op Art SS 2022 Koleksiyonu, Yelek-Elbise (URL 1)

Resim 9. Paco Rabanne Op Art SS 2022 Koleksiyonu, Detay (URL 1)

Louis Vuitton'ın Op Art Koleksiyonu incelendiğinde;

- Koleksiyon 18 ceket etek, 20 elbise, 8 ceket elbise, 4 şort tulum, 10 bluz etek, 3 tulum ve 1 büstiyer etek olmak üzere 64 look olarak oluşmuş olduğu görülmektedir.
- Koleksiyonda en çok kahverengi ve ten renginde görülen dama desenler siyah-beyaz, parlak sarı, gri, kahverengi renkleriyle donatılmıştır.
- Dama baskıları eteklerden ve maxi elbiselerde Jumbo formda kullanılmıştır. Koleksiyonda kullanılan bütün tasarımla grafiksel bir ifadeyle ele alınmıştır.
- Dama desenli A kesim elbiseler modern tasarım kombinasyonlarıyla hazırlanmıştır.
- Genel olarak, tasarımlar çift modeller ile sunulmuştur ve koleksiyonda çoğunlukla payetli kumaşlar tercih edilmiştir.
- Koleksiyon 1960'lı yılların Marry Quant yankılarını taşırken, tasarımlar optik etkiler yansıtmıştır.

- Tasarımların çoğu sade ve abartısız silüet görünümünde olsa da hafif kabarık omuzlar ve mini eteklerdeki kıvrımlarla hafif hacimler ortaya çıkmıştır.
- Mini etekler ve uzun kollu crop bluzlarda, elbiselerde nude renklerle sade silüetler ön plana çıkmıştır. Mini elbise ve etek kombinlerine bakıldığında eteklerin uç kısımlarında pili formlarının tercih edilmiştir. Sıfır yaka ve uzun kol formlarıyla oldukça şık ve sade bir görünüm elde edilmiştir. Dama desenleri de yoğun olarak kullanılmıştır.
- Uzun elbiselerde sıfır yaka, v yaka, kare yakalar hâkim olurken, mini elbiselerde sıfır yaka ve v yakalar tercih edilmiştir. Sarı rengin hâkim olduğu kare yaka ve sıfır yaka uzun elbiselerde payetli kumaş tercih edilmiş, elbise basit ve sade bir formda ele alınmıştır. Elbisenin yanlarında cep detayları da tasarımlara spor ve rahat bir görünüm kazandırmıştır. Siyah beyaz midi boydaki elbiseler kahverengi, sarı, siyah-beyaz renklerin hâkim olduğu tasarımlarda birbirini tekrar eden geometrik optik baskılar birçok modele uygulanmıştır.
- Ceketlerin yaka detaylarında ise ayaklı gömlek yaka, erkek yaka, sıfır yaka formları kullanılmıştır. Ceket-pantolon, ceket-etek takımlarından mini etek ve elbiselere kadar birçok modelde dama baskıları göz kamaştırarak koleksiyona ışıltı katmıştır.
- Dökümlü pantolon ve etek takımlarında ise kahve, siyah-beyaz geometrik baskılar kullanılmıştır.
- Mikro şortlu sıfır yaka takım elbisede büyük boyutta geometrik desenler, kapaklı cep detayıyla spor ve sofistike görünümle koleksiyonun dikkat çeken kombinlerinden olmuştur.
- Sonuç olarak İncelenen Louis Vuitton SS 2013 Koleksiyonunun Op Art sanat akımının unsurlarını ve dinamiklerini yansıtmış olduğu görülmektedir.

Resim 10. Louis Vuitton Op Art SS 2013 Koleksiyonu, Ceket-Etek Elbise (URL 2)

Resim 11. Louis Vuitton Op Art SS 2013 Koleksiyonu, Elbise Büstiyer-Etek (URL 2)

Resim 12. Louis Vuitton Op Art SS 2013 Koleksiyonu, Çeket Elbise (URL 2)

Resim 13. Louis Vuitton Op Art SS 2013 Koleksiyonu, Şort Tulum Elbise (URL 2)

Resim 14. Louis Vuitton Op Art SS 2013 Koleksiyonu, Elbise Çeket Elbise (URL 2)

Resim 15. Louis Vuitton Op Art SS 2013 Koleksiyonu, Bluz-etek Uzun Kollu Şort Tulum (URL 2)

Resim 16. Louis Vuitton Op Art SS 2013 Koleksiyonu, Elbise Bluz-Etek (URL 2)

Resim 17. Louis Vuitton Op Art SS 2013 Koleksiyonu, Bluz-Etek (URL 2)

Resim 18. Louis Vuitton Op Art SS 2013 Koleksiyonu, Elbise (URL 2)

Resim 19. Louis Vuitton Op Art SS 2013 Koleksiyonu, Ceket-etek / Ceket Elbise (URL 2)

Resim 20. Louis Vuitton Op Art SS 2013 Koleksiyonu, Ceket Elbise/
Bluz-Etek (URL 2)

Resim 21. Louis Vuitton Op Art SS 2013 Koleksiyonu, Ceket-Etek (URL 2)

Resim 22. Louis Vuitton Op Art SS 2013 Koleksiyonu, Şort Tulum/Tulum
(URL 2)

Resim 23. Louis Vuitton Op Art SS 2013 Koleksiyonu, Tulum (URL 2)

Resim 24. Louis Vuitton Op Art SS 2013 Koleksiyonu, Detay (URL 2)

4.2. Kadın Giyimi Koleksiyonu Tasarım Planı (Women's Clothing Collection Design Plan)

4.2.1. Koleksiyonu Oluşturan İlham Kaynakları (Inspiration Sources Creating the Collection)

Koleksiyonun ilham kaynağını sanat akımları oluşturmaktadır. Seçilen Op Art sanat akımından esinlenilerek kadın giyimi koleksiyonu hazırlanmıştır.

4.2.2. Koleksiyonun Yılı ve Sezonu (Year and Season of Collection)

Tez çalışmasında tasarımı yapılan koleksiyon için 2023 İlkbahar/Yaz sezonu seçilmiştir.

4.2.3. Koleksiyonun Hedef Kitlesi (Target Audience of the Collection)

Koleksiyonun hedef kitlesi 18-30 yaş arası aralığındaki kadın giyime hitap etmektedir.

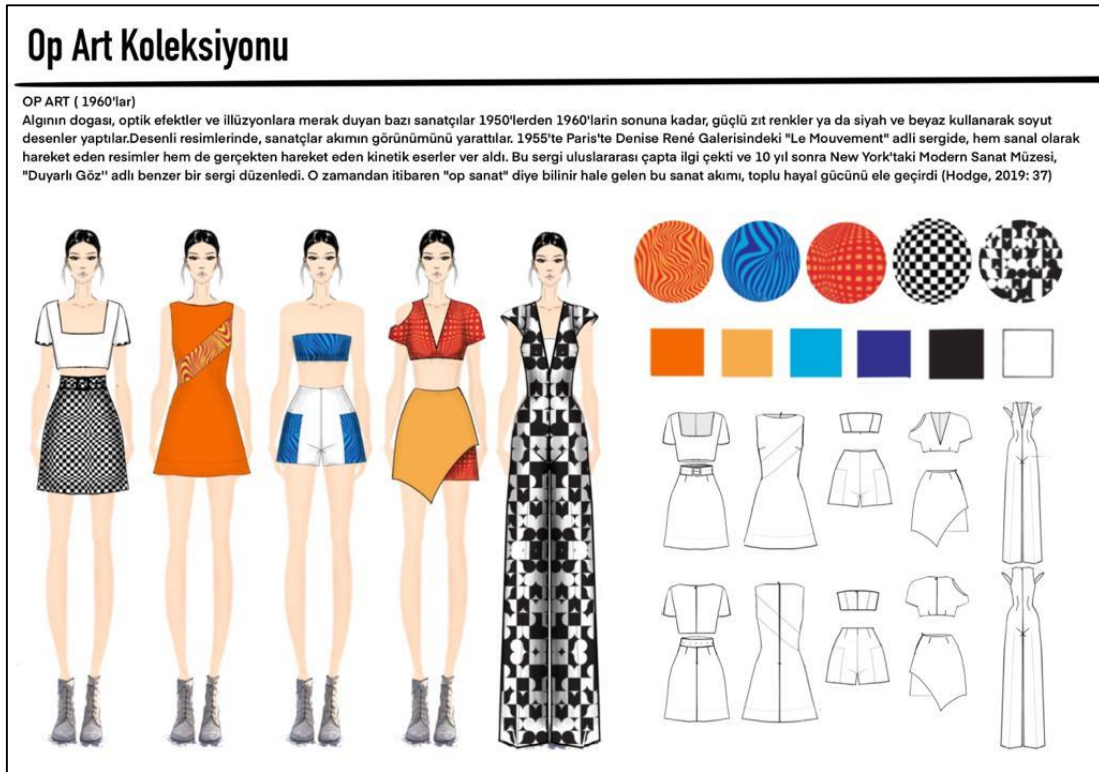
4.2.4. Koleksiyonda Kullanılan Kumaş Türü (Type of Fabric Used in the Collection)

Koleksiyon tasarımları için polyester kumaş kullanılmıştır. Dijital baskılarda daha hızlı ve iyi sonuç vermesi sebebiyle bu kumaş türü seçilmiştir.

4.2.5. Koleksiyonu Oluşturan Temel Renkler (Basic Colors That Make Up the Collection)

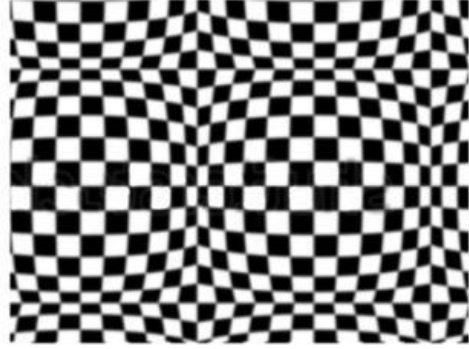
2023 sezonunun İlkbahar/Yaz 2023 trend renkleri kullanılmıştır. Op Art tasarımları için ise sanat akımının ana renkleri olan siyah ve beyaz renkler, turuncunun tonları, mavi ve kırmızı renkleri tercih edilmiştir.

4.3. Op Art Etkili Kadın Giyimi Koleksiyonu Çalışmaları (Op Art Influenced Women's Clothing Collection Works)

Resim 25. Op Art Koleksiyonu

Op Art Koleksiyonu Model•1

Resim 26. Op Art Koleksiyonu Model, 1

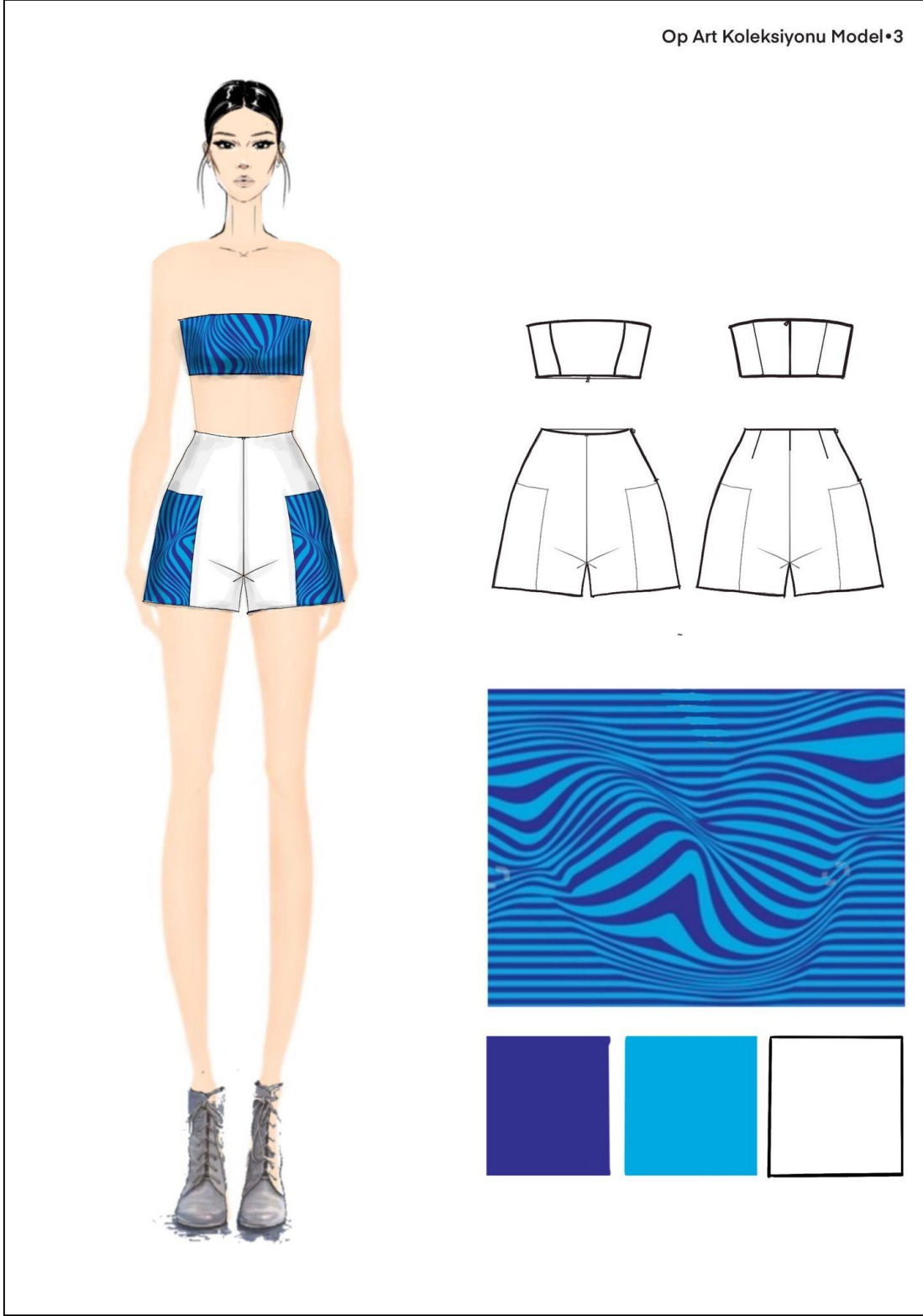

Op Art Koleksiyonu Model•2

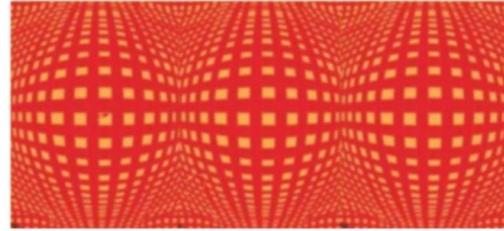
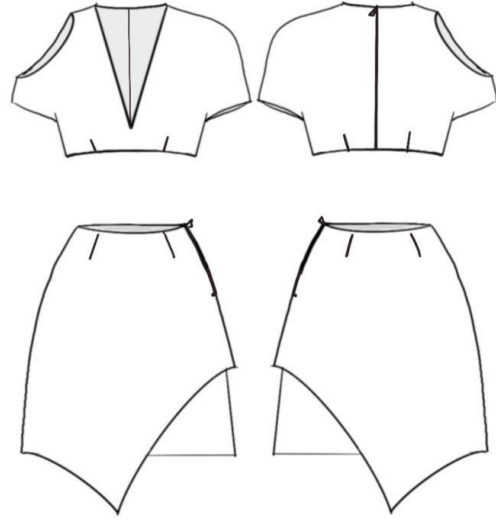
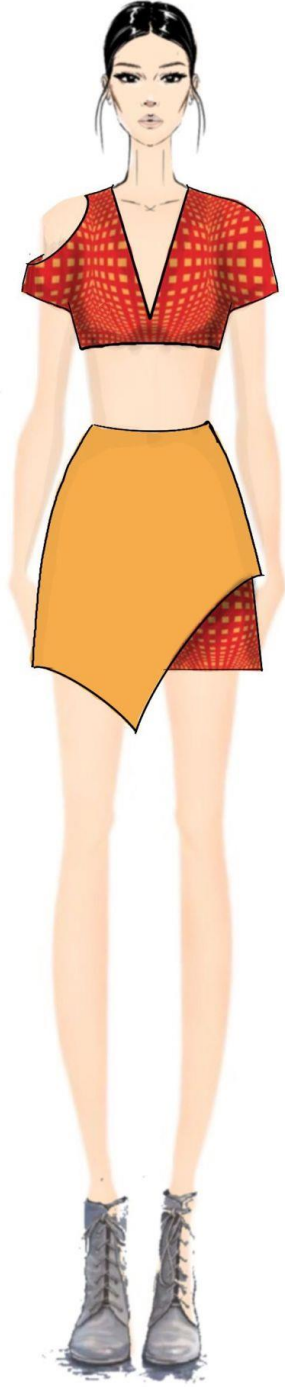
Resim 27. Op Art Koleksiyonu Model, 2

Op Art Koleksiyonu Model•3

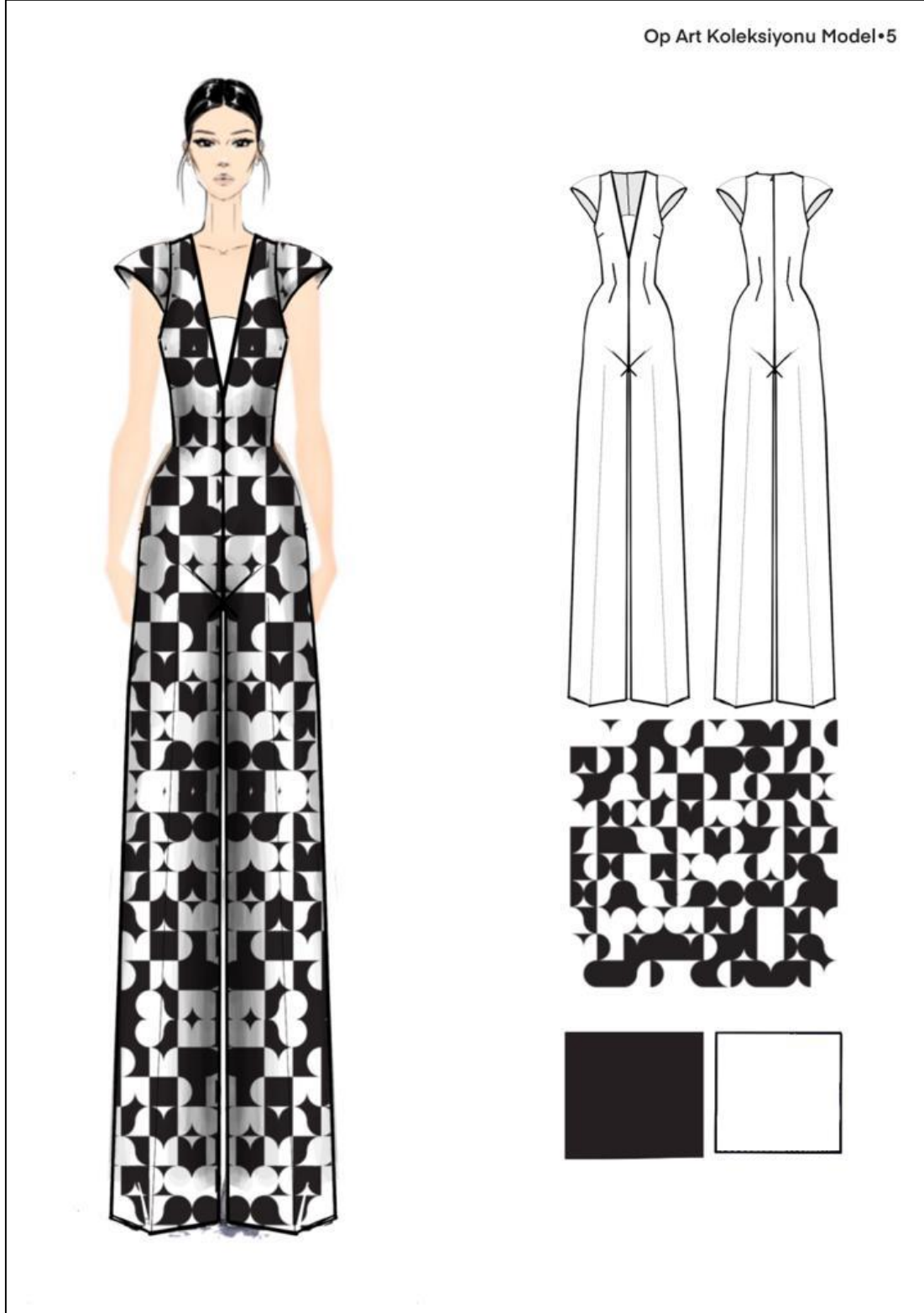

Resim 28. Op Art Koleksiyonu Model, 3

Op Art Koleksiyonu Model•4

Resim 29. Op Art Koleksiyonu Model, 4

Resim 30. Op Art Koleksiyonu Model, 5

**4.4. Op Art Koleksiyonundan Seçilen Tasarımın Uygulama Çalışması
(Application Study of the Design Selected from the Op Art
Collection)**

Resim 31. Op Art Koleksiyonundan Seçilen Tasarımın Uygulama Çalışması

5. SONUÇ VE ÖNERİLER (CONCLUSION AND RECOMMENDATIONS)

Bu araştırmada, sanat akımlarının moda ya yansımalarını incelenerek, elde edilen veriler ışığında giysi tasarımlarının gündeme getirilmesi amaçlanmıştır. Bir tasarım aşaması kurgulanarak, kadınlara özgü koleksiyon tasarımları hazırlanmıştır. Moda kavramı, mimariden, edebiyata, yaşam biçiminden, tüketim alışkanlıklarına kadar, hayatın pek çok alanına yayılmıştır. Farklı disiplinlerde yürütölen bilimsel araştırmalar incelendiğinde, modanın sadece kendi hâlinde gelişim

gösteren bir alan olmadığı, tarihsel süreçte; sosyolojik, psikolojik, teknolojik, kültürel, siyasal alanlardaki gelişmelerden etkilendiği söylenebilmektedir. Bununla birlikte, moda ve giyim dünyasını, teknolojik, sanatsal ve siyasal faktörler açısından da değerlendirmek gerekmektedir [7]. Moda ve giyim alanını etkileyen bir diğer faktörde sanattır. Tarihsel süreçte, moda ve sanat alanı her zaman etkileşim içinde olmuştur. Bu etkileşimin yansımaları da moda tasarımcıları ve sanatçılar arasında, ilham kaynağı olma durumunu etkilemiştir. Moda olgusu toplumsal gelişmeler, savaşlar, icatlar ve sanat olaylarının her zaman etki alanında olmuştur. Sanat dünyasında akımların oluşması ve tüm evrene hızlı bir şekilde yayılması, modayı da doğrudan etkilemiştir. İki disiplinin oluşturduğu ortak alan, giyilebilir sanat alanını ortaya çıkarmıştır. Moda, her zaman üreterek, değişikliklerden ve yenilikçi yaklaşımlardan beslenerek günümüze kadar gelmiştir. Tasarımcılar ise farklı kavramlardan etkilenecek, yeni fikirler ve ilham kaynakları için yaratıcı giysiler üretmişlerdir. Aynı zamanda esin kaynağına ve çıkış noktasına sanat akımını koyan tasarımcılar, bir manifestoya göre hareket ederek çeşitli koleksiyonlar meydana getirmişlerdir. Sonuç olarak, sanat ve modayı buluşturarak, iki olgu arasındaki bağlantıyı yansıtan bu araştırmada, dönemin popüler akımlarının günümüze kadar geldiği tespit edilmiştir.

Araştırmanın temel konusu olarak Op Art sanat akımlarının seçilmesinin nedeni, bu akımların birçok alanda daha popüler, daha yaygın ve uluslararası üne sahip olmasından kaynaklanmaktadır. Günümüzde farklı şekillerde yorumlanan ve etkinliğini koruyan Op Art sanat akımlarından ilham alınarak hazırlanan bu araştırmanın, tasarımcıların özgün ve orijinal tasarımlar üretmelerine, yaratıcılıklarını geliştirmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Araştırmada; sanat akımlarının moda üzerine etkilerinin incelenmesi ve özümsemesi, sanat akımlarının öncülerinin bilinmesi, tasarımların uygulamalı oluşturulması bundan sonraki yapılacak çalışmalara örnek oluşturacaktır. Araştırmadan elde edilen bulgular doğrultusunda, araştırmacı tarafından; tasarımları oluştururken bir tema belirledikten sonra hazırlanan eskiz çizimleri, model geliştirme çalışmaları, teknik çizim ve artistik çizimlerle koleksiyonların geliştirilmesi, aynı zamanda uygulamalı olarak bunların ifade edilmesi ve tasarım aşamalarıyla ilerlenmesi verimli bir çalışma örneği oluşturmuştur. Literatür taramasından ve görsel kaynaklardan elde edilen bilgiler doğrultusunda, sanat akımlarının moda ve tasarımcıların tercihleri doğrultusunda ilham kaynağına dönüştüğü anlaşılmıştır. Bu akımların geçmiş yıllardan günümüze kadar varlığını koruması, ünlü tasarımcıların koleksiyonlarına yansıtması da moda ve sanat ilişkisinin her zaman var olduğunun somut göstergesidir. Dolayısıyla sanat akımlarının, moda tasarım ilkeleri doğrultusunda tasarımcılara ilham kaynağı olmaya devam edeceği düşünülmektedir.

Sonuç olarak, moda tasarımcılarının sanat akımları ışığında her döneme ve her kesime uygun koleksiyonlar hazırlayarak, bu koleksiyonları tüketicilere sunabileceği ileri sürülebilir. Bu bağlamda, hazırlanan giysi koleksiyonlarının özgün ve orijinal olması, bu araştırmanın verdiği mesaj açısından bir farkındalık yaratacaktır.

Öneriler:

Bu araştırmada elde edilen bulgular sonucunda, geliştirilen öneriler şu şekilde sıralanmıştır:

- Sanat akımlarından esinlenerek oluşturulan giysi tasarımlarının, moda tasarımcılarına ve öğrencilere katkı sağlayacağı,
- Moda ve sanat etkileşimi göz önünde bulundurularak, farklı araştırma sahalarının ortaya çıkarılacağı,

- Moda tasarım alanına ilgisi olan kişiler için yönlendirici bir çalışma olabileceği,
- Çalışmanın sanat akımları ve moda kavramları ışığında esin kaynağı olacağı ve kadın giysi koleksiyonu örneği ile literatüre katkı sağlayacağı,
- Farklı tarih aralıklarında, farklı sanat akımları kullanarak, çocuk giyimi ve kadın plaj giyimi üzerinden de çeşitli koleksiyon çalışmalarının yapılması,
- Moda tasarımı öğrencileri için lisans programlarında sanat akımları ve moda derslerine yönelik çalışmalar yapılması önerilebilir.

NOT (NOTICE)

Bu araştırma, Gizem Hevin İzol tarafından, Dr. Öğr. Üyesi Hacı Fatma Şener danışmanlığında yapılan Yüksek Lisans Tez çalışmasından hazırlanmıştır

ÇIKAR ÇATIŞMASI (CONFLICT OF INTEREST)

Yazarlar çıkar çatışması bildirmemiştir.

FİNANSAL AÇIKLAMA (FINANCIAL DISCLOSURE)

Yazarlar bu çalışma için herhangi bir mali destek almadığını beyan etmiştir.

ETİK STANDARTLAR BEYANI (DECLARATION OF ETHICAL STANDARDS)

Makalenin yazarları bu çalışmada kullanılan materyal ve yöntemlerin etik kurul izni ve/veya yasal-özel izin gerektirmediğini beyan eder.

KAYNAKLAR (REFERENCES)

- [1] Beksaç, E., (2000). Avrupa Sanatına Giriş. İstanbul: Engin Yayıncılık.
- [2] İnternet:URL 1 <https://rain-mag.com/paco-rabanne-spring-summer-2022/> 25 Nisan 2023'de alınmıştır.
- [3] İnternet:URL2<https://www.vogue.com/fashion-shows/spring-2013-ready-to-wear/louis-vuitton/slideshow/collection#35> 30 Nisan 2023'de alınmıştır.
- [4] Karasar, N., (2020). Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- [5] Koca, E. ve Koç, F., (2009). Giysi Tasarımında Yaratıcılık. e-Journal of New World Sciences Academy, 4(1):37.
- [6] Saygılı, B.B., (2019). Modada Sürrealizm. İdil, 1091-1099.
- [7] Sezgin, N., (2021). Moda Tasarımcıları İçin Vizyon- For Fashion Designers Vision, İstanbul.
- [8] Şoher, B., (2012). Moda Tasarımı Eğitiminde Sürrealizm Sanat Akımının Öğrencilerin Yaratıcılıklarına Etkisi. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- [9] Ünver, E., (2015). İhtiyaçlar, Sorunlar ve Sanat. UHBAB Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi, Temmuz/Ağustos/Eylül-Yaz Dönemi, 4(13):188-196.
- [10] Gürcüm, H. (2016). Tekstil Tasarımında Yenilikçi Malzemelerin Keşfi. *İdil Dergisi*, 1715.